

DE BUSSY'S LEESBOEKE.

PRAAT EN LEES.

'N NUWE LEERGANG VIR DIE AANVANKE-
LIKE LEESONDERWIJS IN SUID AFRIKA,
GEBOUW OP DIE KLANKMETHODE.

DEUR

P. J. KLOPPERS,

Hoof van die Wes-End Skool, Pretoria

*Goedgekeur deur die Skoolboeke-Kommissie van die Suid afrikaanse
Akademie vir Taal, Lettere en Kuns.*

VIERDE BOEKIE.

J. H. DE BUSSY,
PRETORIA, AMSTERDAM.

HOLL.-AFRIK UITGEVERS MIJ. v/h. J. DUSSEAU & Co.,

KAAPSTAD.

1918.

SKb
372.412
KLO

DE BUSSY'S LEESBOEKE.

PRAAT EN LEES.

'N NUWE LEERGANG VIR DIE AANVANKE-
LIKE LEESONDERWIJS IN SUID AFRIKA,
GEBOUW OP DIE KLANKMETHODE.

DEUR

P. J. KLOPPERS,

Hoof van die Wes-End Skool, Pretoria

*Goedgekeur deur die Skoolboeke-Kommissie van die Suid afrikaanse
Akademie vir Taal, Lettere en Kuns.*

VIERDE BOEKIE.

J. H. DE BUSSY,
PRETORIA, AMSTERDAM.
HOLL.-AFRIK UITGEVERS MIJ. v/h. J. DUSSEAU & Co.,
KAAPSTAD.
1918.

VOORBERIG.

In hierdie serie leesboekies, wat ek hier mij kollega's aanbied, het ek 'n nuwe leërgang gevolg, wat die praktijk mij bewijs het, doeltreffend te wees.

Hoewel hulle daarin ooreenstem met baie boekies, wat hier gebruik word vir leesonderwijs in Hollands, dat daar elke keer maar net een letter tegelijk geleer word, verskil hulle aanmerklik in die opvolging van die lettertekens en in die manier van behandeling.

Ek het perbeer elke moeilikheid, wat daar bij die aanvankelike leesonderwijs voorkom, afsonderlik te behandel, — aan die ander kant geen moeilikhede te soek nie, waar dit in werklikheid nie bestaan nie.

Vir so ver dit kan, is daar na gestrewe, alleen woorde te gebruik, wat nie vreemd is nie aan die gewone kindertaal en so gouw toontlik samehangende sinnetjies en klein verhaaltjies te gee, sodat van die eerste begin af, die leesles aangenaam vir die kind sal wees.

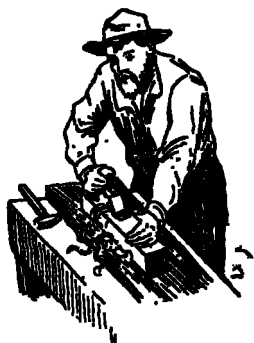
Ek wil nie versuim nie mij hartelike dank te bring aan Meneer A. E. DU TOIT, wat mij bij die gereedmaak

van die afrikaanse bewerking van „Praten en Lezen” trouw het bijgestaan, en aan Dr. N. M. HOOGENHOUT, Dr. W. M. R. MALHERBE en Dr. T. H. LE ROUX, wat altijd gereed was om met raad en daad te help om moeilikhede in spelling en woordgebruik uit die weg te ruim. 'n Korte handleiding is los in elke boekie gesit.

Vir vriendelike op- en aanmerkings hou die skrywer hom aanbeveel.

P. J. KLOPPERS.

PRETORIA, Oktober 1917.

Die tim-mer-man.

Hier is die tim-mer-man se win-kel.

Wat? Het 'n tim-mer-man 'n win-kel? Hij
is tog nie 'n win-ke-lier nie?

Nee, maar sij werk-plek noem hij sij win-kel.
Sij ge-reed-skap hang aan die muur, of dit
lê op die skaaf-bank.

Daar sien jij sij boor, sij saag, sij skaaf, sij
bei-tel, sij win-kel-haak en sij duim-stok

Met sij duim-stok meet hij die leng-te.

Met die saag saag hij die hout deur

Met sij win-kel-haak meet hij, of dit reg is

Dan skaaf hij dit glad, en boor daar 'n gat in

Op die end spij-ker hij dit aan me-kaar.

'n blad vol lang woop-de.

spin-ne-kop
han-de-laar
pan-ne-koek
kan-de-laar
wan-de-laar
prin-te-boek
per-de-haar
son-ne-blom
blom-me-mand
dui-we-hok

skil-de-rij
bot-ter-pot
vin-ger-hoed
ag-ter-deur
win-kel-deur
spie-el-lijs
huis-sleu-tel
sout-vaat-jie
boe-re-seun
hoe-ner-hok

Die tim-mer-man maak 'n hoe-ner-hok.

Die vin-ger-hoed lê in die werk-mand-jie.

Op die skil-de-rij staan 'n son-ne-blom.

Die sout-vaat-jie staan bij die kan-de-laar.

'n Boe-re-seun hou van 'n pan-ne-koek.

Die huis-sleu-tel steek in die ag-ter-deur:

Die win-ke-lier gee vir Ja-kob 'n prin-te-boek.

Daar loop 'n spin-ne-kop op die spie-el-lijs.

ge-noeg	ge-brek	ge-lijk
ge-praat	ge-sig	ge-duld
ge-lag	ge-reed	ge-sels

Mees-ter was een-dag net kwaai.

Hij sê:

*Dit is hier lang nie stil ge-noeg nie.
Ek wil die ge-lag en ge-praat in
skool nie hê nie.*

*Mij ge-duld raak ge-dan met juk-le
le juk-le boe-ke reg, en lees dan
mooi ge-lyk juk-le lee.*

*Piet, dit lyk vir my, jý sê weer en ge-sels.
Dit moet nie weer ge-beur nie, hoor.*

Hoe-kom is jouw boek ge-skeur?

Dit is ook nie oor-ge-brek nie.

*Jouw ge-drag is sleg. Jý is nooit
ge-hoor-saam nie.*

be-doel	be-drieg	be-rouw
be-dank	be-skuit	be-grijp
be-gin	be-droef	be-smeer
be-leef	be-merk	be-mors

Ma sê: Jan, bring die be-skuit na tan-te toe.
Loop nou be-daard op straat.

Moe-nie jouw goed be-mors nie.

Jan sê, hij sal dit doen.

Dit het ge-reent. Die pad is nat, en daar
is 'n groot plas mod-der.

Jan dink 'n plan uit.

Hij wil nie om-loop nie. Hij maak 'n brug.

Hij be-gin met een klip, en lê dit neer.

Dan nog 'n klip, 'n end-jie ver-der.

Hij be-merk nie, hoé hij hom be-smeer nie.

Sij broek is be-spat van die mod-der.

Die brug is klaar. Jan stap
oor die klip-pe.

Toe be-kijk hij hom-self
eers. Hoé vuil lijk hij

nou nie!

Met die vûil pak kan hij nie voor Tàn-te
kom nie;

Hij is ook bang, sij Ma sal hom slaan.

Nou doen hij iets, wat sleg is

Hij be-dink 'n leu-en.

Toe hij bij die huis kom, roep hij: Ma,
kijk mij pak.

'n Hond het na mij toe ge-kom. Hij het
mij be-smeer met sij poot

Maar Ma sien die be-drog. Sij be-grijp goed,
wat daar ge-beur het.

Ma is daar-oor be-droef. Foei, Jan, sê sij,
dit is sleg van jou.

Vir sij straf sluit sij hom op.

Nou voel Jan skaam. Hij het be-rouw.

ver-tel	ver-koop	ver-keerd
ver-veel	ver-loor	ver-driet
ver-gis	ver-bied	ver-stand

e is E

Ja-kob, loop gouw-gouw na die win-kel toe.
Koop drie jaart rooi lint Bring ook 'n pond
sout spek saam.

Moe-nie jouw bood-skap ver-geet nie. En
moe-nie die geld ver-loor nie.

Ja-kob kom in die win-kel.

Dag, Ja-kob, sê die koop-man. Wat kan ek
van-dag aan jou ver-koop?

Ek wil drie jaart sout spek hê, en 'n pond
rooi lint.

Maar, man, sê die koop-man ver-won-derd.
Dis mos glad ver-keerd. Ek kan mos nie
spek bij die jaart ver-koop nie?

Ag wat, sê Ja-kob, ek het mij ver-praat.
Ek wil drie jaart sout lint en 'n pond
rooi kaas hê.

Nou lag die koop-mian eers lek-ker

Sê dit nou nog 'n slag, sê hij.
Nou sê Ja-kob lāng-saam. Ek wil drie jaart
rooi lint en 'n pond sout spek koop.
Nou ver-staan die koop-man hom.

Toe Ja-kob sij goed het, hard-loop hij huis toe.
Hij ver-tel vir sij Ma, hoe hij hom ver-gis het.
Ja-kob, Ja-kob, sê sij Ma. Waar was jouw
ver-stand? in die ver-volg moet jij dink,
voor jij praat.

Een dag het ek mij pop-pie

Haar skoen-tyes uit-ge-tek.

Toe kom die stou-te Sul-tan,

En vat hul in

.sij bek.

Hij hol daar-mee na lui-te,

Ek krij hom in die gras.

Daar sit die slim-me hond-jie

Die skoen-tyes aan te pas.

Pop is siek.

Og, kijk tog, El-sie haar pop is siek.
Sij het haar arm be-seer. Haar ge-sig-gie is
bleek.

El-sie is be-droef. Sij is be-sorg oor haar pop.
Sij ver-wag die dok-ter.
Hoor, daar kom hij al.

'Moe-nie ver-won-derd wees nie. Dis Tom.
Hij het Pa se hoed op-ge-sit, en sij jas
aan-ge-trek.

En hij het Ou-ma se bril ge-leen.

Lijk hij nie ge-leerd nie?

Hij groet El-sie be-leef.

El-sie sê: Wat 'n ge-luk, dat Dok-ter hier is.
Kijk tog na mij ar-me kind-jie.

Dok-ter gaan be-daard na die bed-jie toe.

Hij voel aan die arm.

Roer jouw arm 'n bie-tjie, pop, sê hij. Maar
pop ver-roer nie.

Ja, sê die dok-ter, ek be-grijp dit al. Die
arm is stijf. Dit ge-beur meer.

Ek het 'n pot-jie salf saam ge-bring.

Smear die arm daar-mee. Dit ver-sag die pijn.
Ver-binđ die arm met 'n doek.

Wees maar ge-rus. Ver-pleeg haar net mooi.

Dan is sij oor 'n uur weer ge-sond.

Maan-dag kom ek weer kijk. Ek ver-wag,
dat sij dit dan al ver-geet het.

Dag, dok-ter, lag El-sie. Dan-kie vir jouw
raad.

Ja, dit is goed. Maar wat be-taal jij mij?

Ek sal jou 'n soen gee, dok-ter. Dit het jij
ver-dien!

ma	pa	wa
ma-er	pa-le	wa-ens
ma-ters	pa-re	wa-ter
ma-sels	Pa-se	wa-fel
ga	na	
ga-re	na-el	
ga-te	na-der	

An-nie het die ma-sels.
 Sij het ma-er ge-word van die siek-te
 Haar ma-ters is jam-mer vir haar
 Met Pa-se gaan sij na Oom Ga-wie toe.
 Daar is sij vir ja-re nie ge-wees nie.
 Die pa-le moet op die wa-ens kom.
 Was jouw han-de met wa-ter en seep.
 Kijk bie-tjie, hoe vuil is jouw na-els.
 Hoe kom die ga-te in jouw kou-se?
 Ma sal die knoop aan-werk met ga-re.

ha-	ka-	la.	ra-
ha-el	ka-mer	la-e	ra-me
ha-re	ka-tel	la-ken	ra-pe
ha-mer	Ka-rel	la-ter	ra-fel

Va-der en Ka-rel rij saam deur die veld.
 Hul-le het Ja-kob bij die wa-ens laat blij.
 Op-eens roep Ka-rel: Kijk, Pa, daar bij die
 la-e bos-sie! 'n Ha-sie! Nec, twee ha-sies!
 Stil, sê Va-der. Ek sal hul-le skiet. Die
 ha-se pla ba-je in die lan-de. Hul-le·doen.
 mij ba-je ska-de aan.
 Pa se ge-weer is met ha-el ge-laaï.

Met een skoot raak Va-der al twee die
 ha-sies. Ka-rel gaan hul-le haal.
 Pa, roep hij, die een haas is maar ma-er.
 Maar die an-der een is ba-je vet.
 Vat hul-le maar saam na die wa-ens toe.
 Ja-kob kan hul-le maar vir hom braai.

Toe hul-le bij die huis kom, krij hul-le
Oom Sa-rel daar.

Dag, swa-er, sê Va-der. Kom jij 'n paar
da-e kui-er?

Nee, sê Oom Sa-rel. Ek het 'n slag-ha-mel
kom haal. Jij 'het mos ba-je ska-pe?

Ja, dis goed, sê Va-der.

Maar van-nag blij jij
tog hier. Sa-ra moet
die ka-tel in die vrij-
ka-met reg maak.

l is L

l is L

Dui-me-lot het in die wa-ter ge-val.
Lik-ke-pot het hom weer uit-ge-haal.
Lan-ge Jaap het hom huis toe ge-bring.
Kor-te Knaap het hom op die bed ge-lê.
En klein Pin-kie het dit vir Moe-der ge-sê.

Aan 'n hand is vijf vin-gers
Elke vin-ger het zij naam.
Die eer-ste een is die duim.
Die twee-de een is die voor-vin-ger.
Dan kom die mid-del-vin-ger.
Daar-na kom die ring-vin-ger.
En op die end kom die pin-kie.

ha-ke	hak-ke	ra-me	ram-me
ma-ne	man-ne	ma-te	mat-te
sa-ke	sak-ke	sta-le	stal-le

Die man-ne pak die wol-in ba-le.
Va-der gooi die mie-lies in sak-ke.
Die rot-te vreet ga-te in die sak-ke.
Ka-rel slaan met 'n ha-mer op die lat-te,
Op die ka-mer se vloer lê mat-te.
Die kat-te het op die ka-tel ge-lê.
Die kaf-fer het gaan pa-le kap.
Die mei-sies dra kam-me in hul-le ha-re.
Die da-dels het op die ta-fel ge-lê.
Die bla-re sit aan die tak-ke.

Die da-e van die week.

Die eer-ste dag is Son-dag.
Die twee-de dag is Maan-dag.
Die der-de dag is Dins-dag.
Die vier-de dag is Woens-dag.
Die vijf-de dag is Don-der-dag.
Die ses-de dag is Vrij-dag.
Die laas-te dag is Sa-ter-dag.

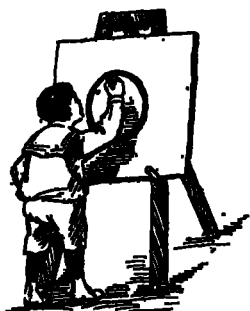

*Ou-tant Sa-rie wou hoe-kies bak
Sij haal die meel toe uit die sak,
En roer met melk dit deur-me-kaat.
Maar toe die koek was am-per gaar,
Sloot sij dit met haar el-lem-boog om,
En toe was al die hoe-kies krom.*

O

bo

so

Kijk, wat staan
hier bo?

Jan maak 'n O.

Dit doen hij so.

Hij be-gin bo,
en dan gaan hij
so om.

Vir 'n O lees jį par-tij-keer OO.

Lees die les-sie so.

o-e

bo-me

so-le

o-re

bo-lip

so-mer

o-lie

bo-kant

So-fie

So-fie voel van-dag sleg.

Sij sal o-lie moet in-neem.

'n Mens het twee o-e en twee o-re

Die so-le van mij skoe-ne is deur.

Bo-kant ons huis staan ba-je bo-me

in die so-mer bloei die bo-me.

po-te
ko-le
sko-le
bro-de

ko-per
to-wer
to-ring
ko-ring

vo-el
pro-feet
wo-ning
do-sijn '

Do-ra se vool-tjie.

Do-ra het 'n lie-we vool-tjie ge-had.
Dit was don-ker geel, am-per
o-ran-je.

Die vool-tjie het in 'n ko-per hok-kie
ge-woon

El-ke dag gee Do-ra die vo-el 'n bie-tjie
ko-ring.

Maar die dier-tjie wou lie-wers bo in die
bo-me wees.

Een-dag in die so-mer was die deur-tjie oop.
Toe het die vool-tjie uit-ge-vlieg.

Die dier-tjie vlieg so hoog! Nog ho-er dan
die to-ring.

En hij het so mooi ge-
sing!

Sal mij vool-tjie te-rug
kom, Pa, het Do-ra
toe ge-vra.

'Dit kan ek jou nie sê
nie.

Ek is nie 'n pro-feet nie.

Dit was 'n ba-je dro-e so-mer.
Daar was am-per nie wa-ter in die vo-re
en slo-te nie.

Do-ra het bij die ven-ster ge-sit en lees. Sij
het met haar rug teen die ko-sijn ge-leun.
Op die ven-ster-bank het 'n bak wa-ter
ge-staan.

Op-eens hoor Do-ra, piep, piep.
Kijk, wie sit daar op die rand-jie van die
bak?

Do-ra se vool-tjie!

Die vool-tjie drink van die wa-ter.

Hij kijk na Do-ra met sij klein, swart o-gies.
Dis net, of hij wil sê: Jij sal mij mos nie.
weg-ja nie?

Toe hij ge-noeg ge-drink het, vlieg hij weg.
Maar la-ter het hij weer te-rug ge-kom. Hij
het 'n trop ma-ters saam ge-bring.
Daar was meer als 'n do-sijn.

ko-le	kol-le	slo-te	slot-te
po-te	pot-te	do-we	dow-we
kno-pe	knop-pe	so-mer	som-mer

Mol-le graaf met hul-le po-te.
Sit die pot-te op die ko-le.
Gooi die dop-pe in die kom-me.
Mo-ses moet die ko-ring in die sak-ke gooi.
Die os-se het wit kol-le voor hul-le kop-pè.
Aan die tak-ke kom knop-pe en blom-me.
Werk die kno-pe aan die rok-ke.
Tor-re het al-tijd ses po-te.
Hoor jij die klok-ke in die to-ring lui?

*Douw Douw Dei-ne kom van Dur-ban,
Met sij wa en met sij rooi-span;
Met sij sweep-stok in sij hand;
So kom Douw Douw Dei-ne in die land.*

*Douw Douw Dei-ne loop oor 'n brug-gie.
Val daar af, en lê op sij rug-gie.
Hand-jies nat, voet-jies nat!
So neem Douw Douw Dei-ne sij bad!*

een peer

een veer

een heer

een streep

twee pe-re.

drie ve-re.

vier he-re.

vijf stre-pe.

Sien jij nou. Par-tij-keer staan daar e.
maar jij moet lees ee.

Als jij ee-moet, lees, sit ek 'n -lijn-tjie
on-der die e.

e-sel
he-mel
ke-tel
le-pel
ste-wel

be-ker
be-ter
pe-per
se-ker
be-sem

se-we
ne-ge
kle-re
swe-pe
spe-ke

Hier staan die woord-jies weer, maar nou
laat ek die lijn-tjies weg.

e-sel	be-ker	se-we
he-mel	be-ter	ne-ge
ke-tel	pe-per	kle-re
le-pel	se-ker	swe-pe
ste-wel	be-sem	spe-ke

Weer 'n les-sie met lijn-tjies.

Ma is siek. Nou doen Ne-lie die werk.

Sij haal wa-ter in die be-ker
en sit die ke-tel op die vuur.

Sij was die le-pels en die vur-ke.

Sij gooi se-mels vir die vark.

Sij maak Va-der se ste-wels skoon.

Dan bak sij le-wer in die pan.

Sij sit daar sout en pe-per op.

Dan vee sij die huis uit met 'n be-sem

Toe sij klaar was, gaan sij sit en he-ke

Son-der lijn-tjies.

Ma is siek. Nou doen Ne-lie die werk
Sij haal wa-ter in die be-ker
en sit die ke-tel op die vuur.
Sij was die le-pels en die vur-ke.
Sij gooi se-mels vir die vark.
Sij maak Va-der se ste-wels skoon.
Dan bak sij le-wer in die pan.
Sij sit daar sout en pe-per op.
Dan vee sij die huis uit met 'n be-sem
Toé sij klaar was, gaan sij sit en he-kel.

*Die skool be-gin om half ne-ge.
Eers ver-tel die mees-ter van Je-sus.
Dan gaan die kin-ders re-ken
Jan het se-we som-me reg ge-had.
Nou mag hij 'n ruk-kie te-ken
Hij te-ken 'n kar met 'n perd daar-voor
Maar die perd lijk net soos 'n e-sel.
Die twee-de keer kom dit be-ter.
Maar nou is dit tijd vir die lees-les.
Jan let mooi op. Hij sal se-ker 'n slim man word.*

Na-re dro-mie.

Da-nie wil al-tijd die-re pla Hij kan hul-le
nie 'n oom-blik met vré-de laat nie.

Als hij die kat sien, gooi hij haar met
klip-pe

Jok ja hñ met die be-sem, of hij trek hom
aan sij o-re

Die kat en die hond het nie vir Da-nie
lief nie.

Als hul-le hom sien aan-kom, hard-loop
hul-le weg.

Een aand lê Da-nie in sij bed

Hij droom, dat Jok en die kat bo op sij
kom-bers loop

Hul-le kijk na Da-nie met kwaai o-e. En
hij hoor, hoe hul-le praat.

Kijk, Kiet-sie, sê Jok. Daar lê die na-re
seun. Nou sal ons hom leer, om ons te pla.

Ek sal hom in sij be-ne bijt, en jij moet
hom in sij ge-sig krap.

Moe-nie vir hom bang wees nie. Hier-die
keer is ons mos gro-ter als hij.

Da-nie kan al-les hoor. Hij be-we van angs.
Hij wil die de-ken oor sij kop trek
Die hond en die kat kom al na-der en
na-der.

Die kat steek sij na-els uit. Die hond se
skerp tan-de is klaar om te bijt.

Met 'n har-de skree, skrik Da-nie wak-ker.

Ma kom die ka-mer in ge-loop.

Maar, Da-nie, wat is dit dan met jou?
vra sij.

O, Ma, Jok wil mij op-eet, en Mies wil
mij o-e uit-krap.

Ag wat, jij is mal, lag Ma. Jij het se-ker
ge-droom. Dit kom daar-van als jij die die-re
so pla

Als jij hul-le met vre-de laat, sal jij ook
be-ter slaap.

Da-nie be-lo-we, hij sal dit nooit weer
doen nie.

Ek won-der, of Da-nie sij woord sal hou

Daar staan u, maar jij moet uu lees.

uur	u-re	vuur	vu-re
buur	bu-re	kuur	ku-re
muur	mu-re	skuur	sku-re

Lees nou net so

du-re	Lu-kas	Ju-nie
gu-re	Hu-go	ru-sie
su-re	Su-san	mu-siek

Die mu-re van ons huis is van sté-ne.

Die mu-re van die sku-re is van sink.

Ons bu-re gaan in Ju-lie trek.

Ju-lie kom na Ju-nie.

Lu-kas en Hu-go maak nooit ru-sie nie.

in ons boord groei ap-pels,

soe-tes en su-res.

Die kaf-fers het groot vu-re ge-maak.

Su-san is lief vir mu-siek.

Sij kan u-re lang daar-na luis-ter.

Lu-kas ver-jaar.

Lu-kas se ver-jaars-dag is in Ju-nie.

Ma het 'n paar vrind-jies ge-vra, om bij hom te kom speel.

Dit is net jam-mer, dat dit so 'n gu-re dag is. Maar ag-ter op die werf is 'n paar groot sku-re.

Daar kan hul-le maar maak, net soos hul-le wil. Hul-le moet net nie ru-sie maak nie.

Maar dit sal hul-le mos nie doen nie. Hul-le maak lie-wers mu-siek.

Su-san blaas op die fluit. Lu-kas slaan met 'n ha-mer op 'n ou kaf-fer-pot. Dit is sij tam-boer.

En hul-le maat-jies sing daar-bij, net so hard als hul-le maar kan.

Ma kom 'n bie-tjie kijk, wat hul-le maak.

Sij stop haar vin-gers in haar o-re.

Maar. kin-ders. sê sij, wat 'n ru-moer!

Die mu-re sal nog in-val. Wat sal die bu-re
daar-van dink?

Ag wat, lag Lu-kas. Hier is mos nie bu-re nie!
Nou, ja, sê Ma, gaan jul-le gang maar. Ek
sal jul-le iets stuur om te eet.

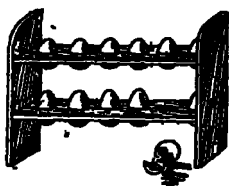
Ma stuur 'n bord vol koek, — koek met
sui-ker en. ke-rin-tjies.

En ook 'n mand-jie met ap-pels. Daar is
soe-tes en su-res.

Toe hul-le drie u-re ge-speel het, gaan die
kin-ders huis toe.

Als jii ver-jaar, Su-san, sal ons weer kom,
sê hul-le.

Goed, dit sal nie meer so lang duur nie.
Ek ver-jaar in Ju-lie.

Stjie Wit-jie sit op 'n hek-ke.

Stjie. Wit-jie lees sy nek-ke.

Die man kry hon-dert pond van mij.

Wat Stjie Wit-jie weer reg kan kry.

nu-we

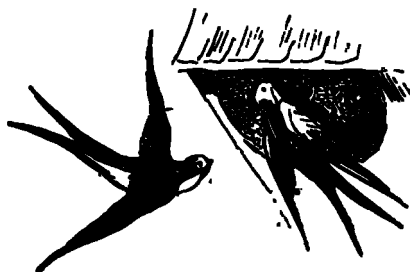
nuws

ruw

nuwt

Nu-we-jaar

skuw

Het jį al die nuws ge-hoor? .

Die swa-wel-tjies het 'n nes-sie ge-bouw.

'aan die skool se dak.

Die nes-sie is van klei. Dit is nog nuwt.

Hul-le het dit nog maar net kluar.

Als die weer ruw is, skul hul-le daar-ın.

Swa-wel-tjies is ba-je lie-we vool-tjies.

Hul-le veer-tjies is so sag als ver-weel.

Vir men-se is hul-le glad nie skuw nie.

Met Nu-we-jaar sal daar klein-tjies in

die nes-sie wees.

—

sko-en-ma-ker
meu-le-naa
slag-ters-kneg
prin-te-boek

ko-ring-aar
wa-ter-plas
mes-se-laar
per-ske-boom

juf-frouw.

Koen. maak tog mij skoen.
Ja, jut-frouw. dit sal ek doen.
Koen. maak jij hom sterk?
Ja, juf-frouw. dis mos mij werk.

Koen. is miu skoen al klaar?
Ja, jut-frouw. be-taal mij maar.
Koen, ek het nie geld bij mij nie.
Dan kan jy jouw skoen nie krij nie.
Net soos jij mij kan be-taal,

kan jij maar jouw
skoen kom haal.

Dag, Koen!

Dag. juf-frouw
son-der skoen!

Swaar woor-de.

wè-de-wee	he-kel-pen	brand-ne-tel
we-we-naar	be-de-laar	pe-per-wor-tel
re-ke-ning	le-pel-bak	pe-kel-wa-ter
te-ke-ning	se-wen-tien	be-sem-bos-sie

Let-tie sit in die ska-de-wee van die le-
moen-boom.

Sij het 'n uur lang ge-he-kel. Nou is haar
he-kel-werk klaar.

Daar lê 'n ou re-ke-ning. Op die ag-ter-kant
wil sij 'n te-ke-ning-maak.

Maar sij het nie 'n pot-lood nie.

Haar boe-kie het sij al heel-te-maal deur-
ge-lees.

Nou roep Ma haar. Mij kind, vee die le-pels
vir mij af, en lê hul-le in die le-pel-bak.

Daar is ne-ge sop-le-pels en ag klein le-pel-
tjies. Dit is bij me-kaar se-wen-tien.

Vat dan 'n paar be-sem-bos-sies, en vee die
huis uit.

Ek kan nou nie met jou speel nie.

Ek moet die vleis nog in die pe-kel-wa-ter
sit, en ek wil die pe-per-wor-tel nog ras-pe.

Die siek pop.

Ag, dok-ter, kijk tog na mij pop-pie;
Sij lijk vir mij net ba-je siek.
Sij het van-dag nog niks ge-eet nie.
Ek dink, mij kind-jie het ko-liek.

Of sou die tand-jies nou al uit-kom?
Maar daar-voor is sij nog te klein
Hoor tog, hoe huil die ar-me ska-pie;
Sij sal nog dood-gaan van die pijn.

Kom, kom, juf-frouw, dit sal weer reg-kom,
Haar wan-ge-tjies lijk fris en rond.
So heel erg kan dit dus nie wees nie,
Haar kleur is daar-voor te ge-sond.

Wat krij ek daar? — Daar sit 'n speld-jie!
Nou sien ek, wat jouw pop ma-keer
Haar he-le rug sit vol met krap-pe;
Die speld-jie maak haar se-ker seer.

Gee pop-pie nou maar ba-je soen-tjies,
Dan is die droef-heid net nou oor.
Maar als jij weer haar kleer-tjies aan-trek.
Kijk be-ter na die speld-jies, hoor!

man-ne-tjie din-ge-tjie ef-fen-tjies
kui-ken-tjie ton-ge-tjie jon-ge-tjie
son-ne-tjie lek-ke-re dog-ter-tjie
krum-mel-tjie be-te-re kin-der-tjies

r is R

e is R

Van Roelf en Ro-ver.

Ro-ver is die groot, swart hond van Oom
Dolf. 'n Be-ter hond sal jij nooit krij nie.
Vreem-de men-se wil hij lie-wers nie op
die werf sien nie. Dit lijk, of hij hul-le
nie ver-trouw nie.

Van sij baas en die kin-ders kan hij al-les
ver-dra.

Hij sal die kin-ders nie bijt nie, al hin-der
hul-le hom, Hul-le kan maar op sij rug
klim, of aan sij o-re trek.

Op 'n se-ke-re dag het Roelf 'n wan-de-ling
ge-maak met sij ma-ter-tjies
Hul-le het ba-je din-ge-tjies ge-had om oor
te ge-sels..

Een-sê: Kom, nou gaan ons 'n spe-le-tjie speel.
Wat sal ons speel? Blin-de mol-le-tjie of
weg-kruif-per-tjie?

Nee, roep Roelf, per-beer, of jul-le mij kan
vang.

Soe, maar kan die Roelf nie hard-loop nie?
El-ke keer glip hij deur sij ma-ters se
han-de.

Hoe dit af-ge-loop het.

Hul-le sien nie, dat hul-le hoe lan-ger hoe
na-der bij die dam kom nie.

Op eens strui-kel Roelf. Sij voet glij uit, en
hij tui-mel voor-oor in die dam. Maar.
kijk, hul-le het ge-skrik!

Daar lê Roelf, en spar-tel in die wa-ter.

Hij drij-we ver-der en ver-der van die
kant af.

Hoor, hoe roep hij om hulp!

Ro-ver lê in die son-ne-tjie te slaap.

Hij hoor sij ba-sie roep, en hol na die dam toe.

Met een spring is hij daar-in. Hij grijp

Roelf bij sij kle-re.

Met groot moei-te hou hij sij kop bo die

wa-ter. Toe swem hij na die dam se wal toe.

Maar hij kan Roelf nie op die wal trek nie.

Daar 'kom 'n paar kaf-fers aan-ge-loop.

Hul-le vat Roelf bij sij arm, en trek hom uit.

Toe dra hul-le hom so wa-ter-nat huis toe.

Ma lê hom in sij bed. Daar lê hij en bib-ber.

Hij het kou-e koors.

Maar die vol-gen-de dag was hij ef-fen-tjies

be-ter.

Son-der die dap-pe-re Ro-ver sou Roelf se-

ker ver-drink het

'n leeuw.

Een-dag het ek 'n leeuw ge-sien.
Die leeuw was in 'n ijs-ter hok.
'n Leeuw is ba-je groot en sterk.
Om sij kop het hij 'n wil-de bos ha-re.
Dit is sij maan-ha-re.
'n Leeuw het skerp klou-we.
Als hij jou in sij klou-we het,
vreet hij jou op met kop en poot-jies.
Daar is nog leeuws in ons land.
Oor-dag skuil hul-le weg in die bos-se.
Snags soek hul-le hul-le prooi.
Oom het op die leeuw-jag ge-gaan.
Hij het ba-je leeuws ge-skiet

eeuw

sneeuw

spreeuw

'n Eeuw is 'n lan-ge tijd.

'n Eeuw is hon-derd jaar. .

Jij sal nie 'n eeuw oud word nie.

'n Sprëeuw is 'n vo-el.

Hij is swart van kleur.

Sij bek is geel.

Die boër wil die spreeuw lie-wers
nie sien nie.

Die spreeuw doen hom ba-je ska-de aan.

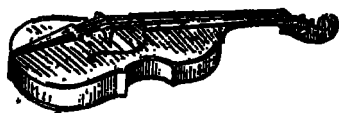
Hij pik aan die vrug-te
en hij eet van die ko-ring. .

Par-tij-keer sneeuw dit in die win-ter.

Dan val daar sneeuw uit die lug.

Vir sneeuw sê ons ook ka-pok.

Snëeuw is wit.

vi-o-o-l.

mi-nuut

ri-vier

pri-eel

si-gaar

fi-guur

kri-oel

Die kin-ders sit in die pri-eel.

An-ton speel vir hul-le op die vi-o-o-l.

Die strijk-stok gaan oor die sna-re.

An-ton kan al net mooi speel.

Boe-tie te-ken 'n fi-guur op sij lei.

Hij maak 'n man met 'n si-gaar
in sij mond.

in 'n mi-nuut is hij klaar.

Kom, sê An-ton, nou gaan ons
ri-vier toe.

Die ri-vier is maar net

'n paar mi-nu-te van die pri-eel af.

Dit kri-oel in die ri-vier van vis-sies.

Ni-ko
Si-mon

Si-na
Ri-ka

Vir 'n 1 lees je par-tij-keer 1e.
Lees nou ook:

o-li-fant di-a-mant
pi-a-no li-ni-aal
kon-ser-ti-na

Ri-ka speel ba-je mooi op die kla-vier.

Vir 'n kla-vier sê 'n mens ook
som-tijds pi-a-no.

Kan Ni-ko ook op die pi-a-no speel?
Nee, maar hij speel op die kon-ser-ti-na.

Si-na het 'n gôu-e rin-ge-tjie.

Daar is 'n di-a-mant in die ring.

Si-mon het 'n o-li-fant ge-sien op 'n print-jie.

Met 'n li-ni-aal kan jij mooi reg-uit
lijn-tjies trek.

woe-lig	aar-dig	ple-sie-rig
vei-lig	vog-tig	ge-luk-kig
las-tig	treu-rig	sla-pe-rig
wei-nig	prag-tig	ij-we-rig
rus-tig	twin-tig	ver-sig-tig

Piet gaan al-tijd ple-sie-rig skool toe.

Hij is ij-we-rig in die klas.

Al-tijd sien jii hom be-sig aan sij werk.

Ook val hij die mees-ter nie las-tig nie.

Maar hij is da-rem nie treu-rig, als die klok-kie elf uur slaan nie.

'n Meus moet in die skool mos al-tijd so da-nig stil sit.

Dan voel jii par-tij-keer 'n bie-tjie sla-pe-rig. Maar op die speel-plek is dit net le-wen-dig.

Daar het hij meer dan der-tig ma-ter-tjies. Hoe woe-lig is die seuns nie daar nie!

Hul-le is soms ook 'n bie-tjie on-ver-sig-tig. Als dit ge-reent het, is dit daar te mod-de-rig.

Dan moet hul-le bin-ne-kant blij.

Ge-luk-kig is die weer meest-al prag-tig.

woe-li-ge	vei-li-ge	ij-we-ri-ge
las-ti-ge	rus-ti-ge	treu-ri-ge
aar-di-ge	pret-ti-ge	prag-ti-ge
droe-wi-ge	vog-ti-ge	ver-sig-ti-ge

i is I

i is I

I-sie sal saam met haar Ma uit-gaan.
Dit sal se-ker 'n ple-sie-ri-ge dag vir haar
wees.

Sij het haar Son-dags kleer-tjies aan.

Nou moet sij ge-dul-dig wag.

Ma is nóg hard be-sig. Sij moet se-ker nog
twin-tig din-ge-tjies doen.

Toe, I-sie, sê Ma, sit jij die bord' moer-bei-e
op 'n vei-li-ge plek-kie.

Waar dink jij, gaan I-sie dit sit.
Se-ker in die spens? Of in die kas?
Moe-nie glo nie. Dit is te las-tig vir haar.
Dink net, sij sit die bord op 'n stoel.
Dan loop die woe-li-ge kind weer al om
haar Ma

Ek kan so nie werk nie, sê Ma. Toe, gaan
nou 'n bie-tjie rus-tig sit en lees.
I-sie vat 'n boek.
Haas-tig gaan sij op 'n stoel sit. Maar sij
spring vin-nig weer op.
Die slor-di-ge kind het bo op die moer-
bei-e gaan sit.

Op haar rok is 'n vòg-ti-ge, pers vlek.
Met 'n ang-sti-ge stem-me-tjie roep sij na
haar Ma.
Ma kijk haar met treu-ri-ge o-e aan.
Die prag-ti-ge rok is heel-te-maal be-der-we.
Van uit-gaan kan nou niks meer kom nie,
In plaas van 'n pret-ti-ge dag het I-sie nou
'n droe-wi-ge dag.

le-lik
vro-lik
eer-lik
heer-lik

skie-lik
moei-lik
mak-lik
waar-lik

da-de-lik
sin-de-lik
vrin-de-lik
ge-vaar-lik

Jij weet, nie, hoe-veel hou ek van mij Ou-
ma nie!

Sij is al-tijd so lief en vrin-de-lik.

Sij is al ba-je oud, am-per se-wen-tig jaar.
Loop val haar ba-je moi-lik, en eet gaan
ook nie meer mak-lik nie.

Haar ha-re is am-per heel-te-maal wit.

Maar dit staan haar nie le-lik nie.

Dit golf so sier-lik om haar voor-kop.

Als Ou-ma mij roep, kom ek da-de-lik.

Dan klim ek skie-lik op haar skoot.

Deur haar bril kijk sij mij vro-lik aan.

Sij kan so heer-lik ver-tel. Dit is waar-lik
'n ple-sier om na haar te luis-ter.

Ek wens, dat die He-re Ou-ma nóg lang
sal laat le-we.

eer-li-ke sind-li-ke mak-li-ke
heer-li-ke vrees-li-ke moei-li-ke
vro-li-ke siek-li-ke ge-vaar-li-ke

Dis 'n heer-li-ke dag.
Bui-te skijn die vrind-li-ke son-ne-tjie.
Maar Ka-rel kan on-moont-lik bui-te toe.
Hij is, maar 'n siek-li-ke seun, en hij het
nou net 'n ge-vaar-li-ke siek-te ge-had, ,
Ek wens, dat ek uit die le-li-ke ka-mer kan
weg-kom, dink hij. Dit ver-veel mij vrees-lik.

Daar klop een aan die deur.
Kan ek maar in-kom? vra 'n vro-li-ke stem.
Dis Wil-lem, Ka-rel se vrind-jie.
Kijk, Ka-rel, wat bring ek vir jou.
Va-der het vir mij vier per-skes ge-gee
Nou gaan ons hul-le eer-lik deel.

Ka-rel be-dank sij vrind-jie har-te-lik.
Hul-le eet saam die per-skes smaak-lik op.
Nou gaan Wil-lem nog nie da-de-lik weg
nie. Hij blij nog 'n ruk-kie ge-sels .
Nou moet ek da-rem reg-tig loop, ,sé hij
ein-de-lik.
Sorg maar, dat jij so gouw als moont-lik
weer ge-sond word.

Van ses kaf-fer-tjies.

Ses klein kaf-fer-tjies gaan ple-sie-rig uit.
Een kijk nie goed voor hom nie, en val in
die spruit.

Toe hij daar weer uit-kom, is hij nat en stijf,
Daar-om loop hij huis toe. Toe was daar
nog maar vijf.

Vijf klein kaf-fer-tjies het 'n hond ge-pla,
Maar die dier het kwaai ge-word, en het
hul ge-ja.

Een het die hond ge-bijt, — uit was sij
ple-sier,

Hij kon nie meer loop nie, dus blij daar
net nog vier.

Vier klein kaf-fer-tjies was 'n bie-tjie dronk.
Een van hul-le word ge-vang, en kom in
die tronk.

Of sij ma-ters soe-bat, saam-gaan mag hij nie,
En toe hul-le ver-der loop, was daar dus
maar drie.

Drie klein kaf-fer-tjies sien 'n gro-te slang.
Twee hard-loop gouw ver-bij; die der-de
was te bang.

Toe sij ma-ters weer kijk, het hij pad ge-gee,
Diep vlug hij die bos in. Toe was daar nog
maar twee.

Twee klein kaf-fer-tjies het gaan prui-me
pluk,

Maar 'die jong-ste van die paar, krij 'n on-
ge-luk:

Hij val deur die tak-ke, en be-seer sij heen,
En van al die kaf-fer-tjies, blij toe net nog een.

Een ou klein kaf-fer-tjie stap 'n end-jie aan,
Maar dis glad nie lek-ker nie, so al-leen te
gaan.

Vin-nig loop hij huis toe, en toe krij hij daar,
Al sij klein swart boë-ties weer vro-lik bij
me-kaar

Staan jouw naam hier bij?

A-bra-ham	Gijs-bert	Ma-ri-a
A-li-da	Geer-trui-da	Ni-ko-laas
A-dri-aan	He-le-na	Ot-to
Ben-ja-min	I-da	Pe-trus
Ber-ta	I-sa-bel-la	Pe-tro-nel-la
Da-ni-el	Jo-han-nes	Re-bek-ka
De-bo-ra	Koen-raad	Sa-mu-el
Fer-di-nand	Ker-ne-kr-a	Su-san-na
Fre-de-rik	Le-de-wijk	To-bi-as
Fi-lip-pus	Mag-da-le-na	Wil-hel-mi-na

A-dam en E-va was die eer-ste men-se.

Ka-in en A-bel was hul-le seuns.

Va-der Ja-kob het twaalf seuns ge-had.

Jo-sef werd deur sij broers ver-koop.

Mo-ses het met sij volk

deur die woestijn ge-trek.

Sim-son was 'n ster-ke held.

Van al die men-se kan jy in die Bij-bel lees.

pa-pa	la-bak	la-pijf
ma-ma	pa-leis	ma-nier
pa-pier	ma-tras	ja-loers
ka-toen	ka-pok	ga-lop
ka-pot	a-sijn	pa-troon
ra-dijs	ka-meel	al-miá-nak

Bel-la, sê Pa, kijk tog 'n bie-tjie op die
al-miá-nak. Die hoe-veel-ste is dit van-dag?

Dis van-dag die ag-ste A-pril, Pa.

Is dit? Dan sal ek die win-ke-lier
moet skryf-we.

Hij moet mij 'n klom-pië pa-tro-ne
stuur.

Gee mij 'n bie-tjie die pa-pier.

Ma-ma het jý mis-skien iets no-dig uit die
win-ke-ler?

O, ja, se-ker, bá-jé din-ge-tjies.

Vra hom om mij drie jaart blouw-sa-tijn
te stuur, en ook 'n bol wit ka-toen.

Hij moet ook 'n tol-fé-tjie ruw ga-re bij
sit. Tom se ma-tras is stuk-kénd. Ek wil
dit reg maak.

Moe-nie ver-geet om 'n pak-kie ra-dijs-saad
en 'n bot-tel a-sijn te be-stel nie.

Pa-pa be-gin te lag.

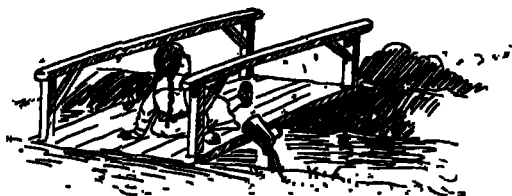
Maar, Mām-miē, sê hij, dit lijk vir mij, dit
gaan net 'n lan-ge brief word

Ek sal eers mij pijp moet stop. Toe, Ka-
tri-na, gee 'n bie-tjie mij ta-bak-sak.

Ka-tri-na laat die sak-kie uit haar han-de
val. Al die ta-bak lê op die ta-pijt.

Maar, mij kind, sê Ma, dis mos nie die
ma-nier nie. Nōu moet jij eers mooi al
die ta-bak op-vee.

*Sa-rie het oor 'n smal brug-gie ge-loop.
Sij het 'n be-ker-tjie melk gaan ver-koop.
Toe kom 'n mug-gie, en steek so-waar,
Net op die punt van die neu-sie van Saar!*

*Sa-rie skrik so, dat sij val op haar rug;
Mug-gie het weg-ge-vlieg hoog in die lug. ☺
En al die melk, wat Saar wou ver-koop,
Het met 'n straāl in die spruit-jie ge-loop?*

Die maan-de van die jaar.

In 'n jaar is twaalf maan-de.

Die maan-de se na-me is:

Ja-nu-a-rie, Fe-bru-a-rie, Maart, A-pril,

Mei, Ju-nie, Ju-lie, Au-gus-tus,

Sep-tem-ber, Ok-to-ber, No-vem-ber

en De-sem-ber.

'n Maand het der-tig of een en der-tig da-e.

Maar Fe-bru-a-rie het ag en twin-tig da-e

en par-tij-keer nog een dag meer.

In wat-ter maand is jij ge-bo-re?

In wat-ter maan-de is dit warm?

Dan het ons so-mer:

In wat-ter maan-de krij ons ba-je koud

Dan het ons win-ter.

*Der-tig da-e het Sep-tem-ber,
A-pril, Ju-nie en No-vem-ber.*

*Ag en twin-tig het Fe-bru-a-rie al-leen,
Die an-der het al-maal der-tig en een.*

Ar-me mui-sie.

Een-dag was daar 'n mui-sie. Hij het in 'n gat on-der die vloer van 'n ka-mer ge-woon. Net so gouw als dit don-ker word, kom die mui-sie uit. Dan gaan hij kos soek.

Een-dag staan daar na-bij die gat 'n klein hui-sie.

Dit was ge-maak van ijs-ter tra-lies. Dit het 'n hout vloer-tjie ge-had. Die deur-tjie het wijd oop ge-staan. ,

Bin-ne-kant het 'n lek-ker stuk-kie spek ge-hang.

Die mui-sie het al te graag daar-van wil eet. Maar dan sal hij mos ge-vang word. Dit het mui-sie goed ge-weet.

Wag 'n bie-tjie, dink hij. Ek sal nie aan die spek eet nie. Ek sal net so'n bie-tjie daar-aan ruik.

Ba-je ver-sig-tig kruip hij in die hui-sie. Ef-fen-tjies ruik hij aan die spek. Ag tog, hoe lek-ker het dit ge-ruik!

Hij wil nog net een keer-tjie ruik Dan sal die mui-sie weer weg-gaan.

Daar stoot die dier-tjie met sij spits neu-sie aan die spek.

Die deur-tjie slaan toe, en die ar-me dier-tjie is ge-vang.
Die vol-gen-de dag het die kat hom op-ge-eet.
Ar-mē mui-sie!

mô-re

smô-rens

sog-gens

saans

smid-dags

snags

so-mers

So-mers staan ek al-tijd vroeg in die mô-re-op.
Smô-rens ruik die blom-me so lek-ker, en
dan sing die vo-els sô mooi.

Smid-dags na die skool speel ek ook in die tuïn.
Saans blij dit laat lig.

Dis heel-te-maal an-ders als in die win-ter.
Dan moet Ma al òm ses uur die kers op-steek.
Snags is dit dan ba-je koud.

En sog-gens vroeg lê die rijp op die gras.
Dan gaan dit maar swaar om uit die kooi
te kom.

Saans vroeg in die bed,
Smô-rens vroeg aan die werk,
Dis 'n goei-e wet,
Wat jou ge-sond maak en sterf.

— — — —

bê-re
rê-rig

kê-rel
pê-rel

wê-reld
nê-rems

Ka-rel het 'n le-li-ke fout. Nooit bê-re hij
sij goed mooi nie. Al-tijd laat hij dit rond lê.
Als hij dit dan soek, kan hij dit nê-rems
krij nie.

Een-dag het sij oom hom 'n mooi boek ge-
gee, met ba-je mooi print-jies daar-in.
Hij het in die tuin daar-mee ge-sit en lees.

Toe kom sij vrind-jie hom haal om te gaan
rond-loop.

Ka-rel het met hom saam ge-gaan. Maar die
boek het hij som-mer op die bank laat lê.
'n Tijd-jie la-ter be-gin dit te reent.

Nou dink Ka-rel som-mer aan sij boek.
Al-le wê-reld, sê hij vir sij maat. Ek het
mij boek in die tuin laat lê!

Maar, kê-rel, sê sij vrind, hoe kan jii dan
so dom wees!

Toe hul-le 'n uur la-ter weer bij die huis
kom, loop Ka-rel da-de-lik tuin toe.

Ja, daar lê sij boek nog. Maar hoe lijk dit!

Die blaai-e sit vas aan me-kaar. Die band
hang slap. Die mooi boek is glad be-der-we.
Nou het Ka-rel rê-rig spijt van sijn slor-
dig-heid.

In die ver-volg het hij sijn goed be-ter ge-bè-re.

Dit kom daar-van!

'n Mui-sie speel na-bij die kat.

Sij moe-der sien hom daar

Ag, roep sijn, kind-lief, kom tog hier,

Sijn is in groot ge-vaar

Maar of sijn moe-der hom al roep,

Die mui-sie gaan sijn gang.

Daar spring die kat, en in haar klouw;

Het sijn die muis ge-vang.

Ag, had die dier-tjie maar wil hoor;

Be-rouw kom nou te laat!

Leer hier 'n les-sie uit, mijn kind,

En hoor na goei-e raad.

Vir **k** skrij-we ons par-tij-keer **c**.
 Vir **K** skrij-we ons par-tij-keer **C**.
 Vir **s** skrij-we ons par-tij-keer **z**.
 Vir **S** skrij-we ons par-tij-keer **Z**.

Cor-ne-lis	I-zak
Co-ba	Jo-zef
Ja-co-bus	E-zau
Ca-ro-li-na	Mo-zes

<i>Cor-ne-lis</i>	<i>Coet-zes</i>
<i>Ca-ro-li-na</i>	<i>Cloe-te</i>

Par-tij-keer be-gin 'n naam met **Ch**.
 Dan lees ons daar-voor **K**.

Chris-ti-aan	Chris-ti-na
Chris-tof-fel	

<i>Chris-ti-aan</i>	<i>Chris-ti-na</i>
<i>Chris-tof-fel</i>	

Hard loop.

Kom, laat ons nou 'n bie-tjie sien, wie die eer-ste bij daar-die paal sal wees.

Hier is 'n streep op die grond Daar be-gin ons.

Dit sê Lu-kas, en sij maats dink dis goed.

Kom hier-na-toe, So-fie Jij moet tel: een, — twee, — drie!

An-nie moet bij die paal gaan staan. Sij moet kijk. wie die eer-ste daar ver-bij kom

Die een wat wen, krij hier-die koek.

Lu-kas, Wil-lem en Jan gaan nou op die streep staan 'Een voet vo-ren-toe,' klaar om te hár-d-loop. —

Jok sit met groot o-e en kijk.

Ek won-der, wat gaan hul-le, nou aan-tyg, dink hij.

Is jul-le klaar? vra So-fie.

Pas nou op! Een, — twee, — drie!

Daar gaan hul-le. Hul-le loop, dat die stof so staan.

Jan is 'n klein end-jie voor.

Wag 'n bie-tjie, dink Jok. Daar-die spe-le-
tjie ken ek mos ook. Hard-loop is 'n ding,
wat 'n hond ver-staan.

Hij spring weg, en hard-loop saam

Kijk tog, hoe hard-loop Jok! Am-per het
hij die seuns ge-vang.

-Daar strui-ke! Jan oor 'n klip Hij val.

Nou kom die an-der voor Hul-le-is am-per
-bij die wen-paal.

Jok hol hul-le ver-bij: Hij spring teen Lu-
kas op Hij blaf van ple-sier.

Vest-sek, Jok, roep Lu-kas Jok hol weer-vort.

Jok is die eer-ste die paal ver-bij. Dan kom
Wil-lem, dan Lu-kas, en laat-ste van al-
maal kom Jan.

Hoe-ré, ek het ge-wen! roep Wil-lem.

Dis nie-waar nie, lag So-fie. Jok was eer-ste!

Ons moet dit weer oor-hard-loop. Val tel nie,
sê Jan.

Ja, sê Lu-kas, Jok het teen mij op-ge-spring.

An-ders was ek eer-ste ge-wees.

Jok het die vin-nig-ste ge-hard-loop, hou
So-fie aan.

Weet-jij wat ons sal maak? sê Wil-lem.

Ons gaan die koek eer-lik saam deel.

So-fie én An-nie het mos ook ge-help,

en Jok moet ook sijn part krij.

Dit vind al-maal goed. Jok ook!

Hoor maar, hoe vro-lik blaf hij.

Dom Jan-nie.

Ek wens, dat ek ook maar 'n koei kon wees,
Sê Jan, sij het al-tijd ple-sier;
Dan hoef jij so-veel nie te leer ook nie.
Want dan is jij mos maar 'n dier.

Jij kan dan maar speel, net wan-neer jij wil.
En rol in die son-ni-ge-gras.
Ma raas nie met jou, als jouw broek skeur-nie,
Of als jij ver-geet om te was!

Dom Jan-tjie, sê Let-tie, en wens jij ook,
Om saans te moet slaap in die kraal?
En nie in jouw bed nie? En wat sal jij maak,
Als een-dag die slag-ter jou haal?

Klein Jan-nie dink nou eers 'n ruk-kie na,
Hij sien nou, hoe dom is sij wens.
Nee, sê hij, so lang daar nog slag-ters leef,
Blij ek tog maar lie-wers 'n mens.

